

de appell. q. 22. n. 115. ubi & bene reprobatur Rebuffum, tract. de appellat. in prefat. num. 69. & 70. tom. 3. fol. 408. & Lancel. de attentat. limit. 50. num. 137. & nos alibi suo loco diximus. Verumtamen exclusus ab appellatione gravatus in extrajudicialibus propter lapsum decem dierum, poterit recurrere ad remedium querelæ, ut bene declarat Franc. in locis supra proxime citatis, & Scacia d. n. 105. ad fin.

74 Et de pluribus aliis casibus, in quibus potest, vel non appellari extra decem dies, exactissime per ampliaciones, & limitationes poteris recurrere ad Lancelorum de attentat. 2. p. c. 12. limit. 2. à n. 37. cum multis sequentibus, & per Scaciam post hæc omnia scripta visum) in tractatu de appell. q. 12. per totam.

75 Ex alio etiam capite potest dici appellationem nullam, & minus legitimam, eo scilicet; quod non est interposita in scriptis: nam sive sit diffinitiva, sive interlocutoria, nisi in scriptis emittatur, non redditur, ut de appellatione à diffinitiva probat Pract. Papien. in forma appellatio. à sentent. diffinitiva, ingl. in iis scriptis, num. fol. 414. Franc. in c. cum Ecclesia, n. 12. de appell. Guido Papæ tract. de appell. conclus. 8. n. 6. Micellus in tractatu concor. gloss. conc. fall. 69. n. 110. tom. 18. fol. 169. Lucas Pæ. in practica capit. lib. 5. cap. 1. n. 1. Cæsar Cont. in repetet. l. unica, limit. 2. 5. n. 4. in fin. C. si de momen. poss. Ruginell. tract. de appell. in prefat. n. 37. fol. 6. loquendo de jure Canonico de communi testatur Franc. in cap. ut debitus 59. q. 2. princ. n. 11. vers. 2. queritur de appell. de sententia interlocutoria, ut pariter requiratur appellatio in scriptis, tenent Specula in titul. de appell. §. qualiter autem, num. 1. in fin. l. 2. fol. 190. Philip. Franc. d. c. ut debitus, q. 7. n. 16. de appell. & in c. 1. sub num. 5. in scriptis, de appell. in 6. & Lucas Pæ. in pract. capit. l. 5. cap. 6. num. 2. 3. & tam de jure Canonico, quam civili procedere post alios dicit Scacia de appell. qu. 3. num. 9. qui n. 4. dicit post plures ab eo citatos, procedere etiam in extrajudiciali appellatione.

76 Hinc est, non sufficiat, si condemnatus voce dicat, appello, ut putat; ad intimationem sententiæ sibi factam per tabellionem, & ipse pro responsione dicat, quod appellat à dicta intimata sententia, faciatque, & requirat notario, ut illam appellationem, responsionem in scriptis redigat incontinenti, quia non dicitur in scriptis facta appellatio, cum aliud sit quod quis teneatur appellare in scriptis, aliud verò quod appellatio voce facta, per alium redigatur in scriptis ita docet Jacobus de Aren. in leg. preces, sub num. 1. ff. de re jud. Philipp. Franc. in c. ut debitus 59. in 2. princ. quæst. 3. num. 12. de appell. & in cap. 1. sub num. 10. versiculo adverte, de appell. n. 6. Manfuer. in additio. ad pract. Papien. in forma appell. à sentent. diffinit. in gl. in his scriptis fol. 415. Ruginell. in tract. de appell. in prefatione, num. 38. & 39. oprimè Scaccia de appell. quæst. 4. n. 5. qui dicunt ultimus, quod hæc appellatio ut non legitime interjecta non impedit executionem, nam ante omnia debet appellatio esse dictata, scripta, & data, atque præsentata, priusquam notarius de ea sit, vel esse possit, rogatus, & propterea meritò Scaccia ubi proxime, post Angelum Ateti. in leg. 1. §. fin. num. 11. versiculo unum, tamen nota, ff. de appellat. invehunt in errorem aliquorum notarioium, qui dicunt, se rogatos de appellatione in scriptis interposita, & dicunt parti, dabis eam postea mihi, & ita ego multoties practitari vidi in hoc nostro Senatu Galleco, tam in causis civilibus, & criminalibus, quæ directò ad illum appellatur, in quibus passim declaratur, causam, & negotium non devolutum, quàm in his, quæ ad eundem trahuntur à tribunalibus Ecclesiasticis per hanc viam violentiæ, in quibus quidem quotidie declarari solet, vim non fieri, causamque remitti iterum.

80 Quod & ex eo adjuvatur, nam etiam libellus appellationis non sufficit dari, & porrigi appellationem eo-

ram tabellione duntaxat, & non coram iudice, quia talis appellatio nec admittitur, nec valida dicitur, ut testatur additio. Capellæ Tholos. decis. 429. & tum pronuntiandum esse, nec devolutam, nec admittendam esse, secundum Rebuffum in tit. de appellat. articulo 5. gl. unica, num. 10. & pluries ita declaratum vidisse in tribunali hoc Galleco, testatur Gondizalvus de Paz in prax. 6. p. tomo 1. in proxim. sub num. 53. fol. 192. tum etiam quia de necessitate libellus appellationis debet porrigi coram iudice à quo, ut probat text. in clem. 1. ibi coram ipsis, de app. Rota decis. 50. de appell. in novis, Innoc. relatus à Bald. in cap. cum olim, colum. 1. de dolo, & contumacia, & testatur communem opinionem Navarr. in relect. c. cum contingat, de rescriptis in 6. causa muli num. 10. Perusius in c. fin. columna 4. de appellatio. Paz, & Rebuffus ubi proxime, Gutierrez, lib. 1. pract. quæst. 102. n. 1. & 3. non tamen est necessarium, quod dictus libellus appellationis legatur, seu recitetur iudici Franc. in dist. c. 38. cum in Ecclesia, versus finem, & cap. fin. n. 29. de appell. Papien. in practica in for. appellatio. à sent. diffinit. in gl. in his scriptis, numero 1. in fin. fol. 414. Luca Pæ. in tract. capit. l. 5. cap. 1. num. 22. Ruginell. in tract. de app. in prefatione, n. 40. plures adducit Lancell. de attent. 2. p. cap. 12. limit. 5. à 189. sed sufficit sola præsentatio, & exhibitio appellationis in scriptis. Franc. ubi proxime, d. c. fin. n. 29. & in c. appell. n. 2. eodem tit. appell. in 6. vide quæ infra, c. 16. hac 2. p. vers. & licet de jure in tribunali.

Sed præfata nostræ doctrinæ; quæ diximus, appellationem voce interpositam per condemnatum ad intimationem sententiæ coram Tabellione, non esse validam, fortiter obstat videtur; nam recognitio schedule private facta per debitorem coram notario, aut Alguazello de commissione iudicis, pro confessione facta in iudicio reputatur, quæ executionem meretur, ut per l. 6. titulo 1. lib. 4. recopil. dicit Gondizal. de Paz. in prax. 5. p. tomo 1. c. 1. n. 24. fol. 95. ergo idem dicendum venit in huiusmodi appellatione.

Quoniam respondetur, longè diversum esse unum casum ab alio; etenim confessio non requirit scripturam, sed tantum, ut viva voce in iudicio fiat, & cum Alguazellus, seu tabellio habeat à iudice commissionem ad recipiendam illam debitoris confessionem, ut in iudicio facta teneat; at verò nostra appellatio non solum requiritur, ut fiat coram iudice à quo, ut delibere, an sit illi deferendum, vel non; sed requiritur scripturam, hoc est, ut in scriptis à parte præsentetur, & etiam coram iudice in voce prorumpatur in iudicio, non sufficit ex supradictis Doctoribus, nisi sit incontinenti, adhuc sedente iudice pro tribunali, & aliud est, quod quis tueatur appellare in scriptis, aliud verò appellare in voce, & facere ut per alium in scriptis redigatur; ut superius diximus, vers. Hinc est, & c. à n. 77. & tabellio licet etiam de mandato iudicis intimet sententiam; non tamen ullam recipit jurisdictionem, sed nudum, & simplex exercet ministerium, ut in casu converso de quo in argumentum diximus n. 82. & supponit Pax expressè, quare meritò non obstat, satis constat, & vide quæ nos 1. p. c. 2. à n. 130.

Et pro nunc hæc tibi pro exemplis sufficiant; si autem alios casus requiras, in quibus appellatio illegitima, & nulla dicitur, latissime & usque ad refectionem poteris videre Lancel. Rob. de attent. p. 2. c. 12. limit. 50. per totam, Sigism. Scac. in tract. de appell. quæst. 4. per totam, & quæst. 12. & quæst. 5. q. 6. & q. 7. & Card. Tusc. pract. concl. 1. lit. A, concl. 496. ubi ad plures alios conclusiones ipse se remitti, de huiusmodi nullitatibus appellationum tractantes, apud quos omnes, & alios per eosdem allegatos, verios reperire poteris, & practica biles casus, quos mei non est transcribere, nos latius infra, 3. p. c. 9. per totum ubi multa.

CAPUT III.

Quando duo gravamina ita se habent, ut unum veniat in complementum, effectum, seu executionem alterius, si est omissum appellari à primo, an à secundo appellationi interjectæ iudex non deferens vim faciat.

SUMMARIUM.

- 1 Pro delatione appellationis à gravamine effectuato, omissa tamen ab eo illato, recurri solet ad Senatam.
- 2 Appellatio si est omissa à iudice mandante deferri iuramentum parti, an ab ipsa delatione poterit appellari, num. 10. 11. & 17.
- 3 Opponeas exceptionem, seu articulos admittendos, si omittat appellare à processu ad ulteriora, & postea instat pro admissione illorum à tacita, vel expressa reiectione, an poterit appellare.
- 4 Ab interlocutoria si non est appellatum an à denegata eius revocatione petita poterit appellari.
- 5 Contractus aliud est, aliud promissio contrahendo, aliud promissio de profitendo, aliud ipsa professio.
- 6 Gravamina diversa diverso jure censentur.
- 7 Actus duo, ubi ita se habent, ut unus veniat in complementum & executionem alterius, si est omissum appellari à primo, non poterit appellari à secundo.
- 8 Actus secundus alterum ad effectum perducens, non est, qui gravat; sed primus.
- 9 Ab interlocutoria de admittendis articulis si non est appellatum, non potest postea appellari ab ipsa actuali admissione.
- 10 & 11 A delatione iuramenti si non est appellatum intra terminum, non poterit postea appellari ab ipso actuali iuramento.
- 12 Omittens appellare à sententia intra decendum à citatione ad videndum, se declarari, & denuntiari, non poterit appellare.
- 13 A censuris fulminatis per executores executorialium in eorum executionem non appellatur, licet alias appelletur ab excommunicatione.
- 14 A captura in executionem rei iudicate, aut obligationis in forma camera non appellatur, licet alias licita sit à captura.
- 15 Appellari si non potest à prima sententia, ita nec à secunda idem continente.
- 16 Qualitas prioris actus gravantis, non secundi in ejus effectum gestus inspicitur ad appellandum.
- 17 & 18 Respondetur ad Gaill. in speciali casu loquentem de stylo, non de jure.
- 19 Sententia interlocutoria quoad iudicem non transit in rem iudicatam, quo minus queat revocare.
- 20 A repositione gravaminis iniuste denegata licet appellari.
- 21 Ita tamen quod appellatur à causa gravaminis de senti, non de præterito, & sic ab ipsa denegatione.
- 22 Appellans à carceratione post decendum, debet allegare causam gravaminis de presenti, non de præterito.
- 23 Promissio de vendendo obligat de futuro ad venditionem faciendam.
- 24 Effectus, & executio ejusdem non est ab illo diversa sed respectu alterius sic.

EX vera ejus difficultatis resolutione, non parum alia ingentes evinci quidem possunt: contingit vicissim disputari inter ligatores, testes, probationes, articuli, & similia sint admittenda. Iudex interloquendo, admittenda esse dicit, à quo gravamine pars omittit appellare, postmodum verò quan-

do in effectum testes præsentantur, & probationes, ipsa pars gravata solet ab admissione appellare, & ob denegatam huiusmodi appellationis delationem ad supremum Senatam confugiunt, ut violentiam fecisse declararetur.

Et pro parte affirmativa, quod vim faciat non deferendo, cum appellatio legitima videatur. Primò quoniam si iudex alteri parti deferat iuramentum, licet is contra quem juratur, statim non appellet intra decendum sed eo elapso, pars, cui delatum fuit iuramentum, parata sit jurare, & tunc si pars gravata appellaverit ab huiusmodi delatione iuramenti, appellatio recipitur, eique deferendum esse, testatur Minsinger. singula. observ. centu. 1. decisione 39. incipit quando à iudice, & eundem referens in proposito sequitur Lancel. Robert. in tractatu de attent. 2. part. cap. 2. limit. 50. n. 175. folio 282. ergo sequitur evidenter, quod licet non appelletur à priori gravamine, poterit appellari à secundo, quod veniat in complementum, & executionem ejusdem.

Secundò, & pro hac parte pugnat; nam si quis opponat exceptionem seu articulos, & petat admittendos, iudex per processum ad ulteriora contrarium videtur pronuntiare, si pars omittat appellare intra decendum ab hac tacita reiectione, & gravamine, postmodum si institerit pro iterum admissione exceptionum, & articulorum, iudex vel tacite, vel expresse iterum illos rejiciat, poterit appellare ab hac ultima reiectione, etiam si à prima non possit appellari, ob lapsum decem dierum, incipiendo ab illa priori, ita docet Paul. de Castro in consil. 334. visa appellatione, num. 6. lib. 1. & iterum juvatur hoc argumentum ex eo; quod dicit, post Innocent. in cap. fin. de novo oper. nuntia. Guido Papæ in tract. de appell. q. 108. quod si quis ab interlocutoria non appellet, sed petat tantummodo eam contrario imperio revocari, & iudex illam non revocet, sed confirmet, ab huiusmodi confirmatoria potest appellari; etiam post decem dies incipientes, & enumerandos à die primæ interlocutoria, & quod per talem interlocutoriam tota causa devolvitur ad iudicem ad quem, qui poterit cognoscere de illa interlocutoria, quæ non fuerat appellatum: ergo in nostro casu idem dicendum est.

Tertiò, & ultimò urget, quoniam pronuntiare testes admitti debere, vel non, vel articulos admittendos, diversum gravamen est ab ipsa actuali admissione, postmodum facta, sicut aliud est contractus, aliud promissio de contrahendo, aliud est promissio de profitendo, aliud ipsa professio, ut per text. in l. quod si nolit, versiculo illud plene, ff. de aditio edicti. non omnes, §. si ff. de re mili. & ut in uno plures taceam, magnam doctrinarum, & Doctorum catervam congestit Tiraquell. de retract. conventio. ad fin. tit. à n. 42. cum multis sequentibus: ergo si sunt diversa gravamina, diverso jure censi, & iudicari debent, & de uno ad aliud non est faciendâ illatio, l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquir. poss. quia à separatis non est faciendâ illatio, ubi etenim non datur identitas, non obstat res iudicata, l. & an eandem, cum sequentibus, ff. de re jud.

His tamen non obstantibus, contrariam sententiam, & opinionem longè de jure veriozem esse existimo, imò, quod ubi duo actus ita se habent, ut unus veniat in complementum, perfectionem, effectum, seu executionem alterius, si non potest appellari à primo, putat; quia vel prohibitum est à jure, vel ob transitum in rem iudicatam, quia lapsus fuerit terminus ad appellandum: pariter nec poterit appellari à secundo, quoniam primus est, qui gravat, non secundus, qui ad effectum perducit alterum, ita eleganter docet Bald. in l. si cum exceptione, §. hæc autem actio, ff. de eo quod metus causa, Felia. in capite quoad consultationem, n. 14. ante fin. de sententia, & re judic. Scaccia tractatu de appellat. quæst. 15. limit. 10.

Amit. 10. num. 11. & post Bald. & Felin. tenet Capicius...

9 Et ex hac doctrina recte infert Paul. de Castro in l. ab execute...

11 Nec obstat Andreas Gaill. in singula obser. centu. i. de...

12 Inde insuper ex nostra principali doctrina inferitur, quod si...

14 Et idem dicimus de captura, qua licet aliis liceat appellari...

Et omnium ratio illa est potissimum, quoniam iste actus, qui venit in complementum prioris, non est qui gravat...

Quibus sic suppositis, non obstant in contrarium adducta fundamenta. Non primum deductum ex Andrea Gaill. quia loquitur de stylo Camerae Imperialis...

Nec obstat secundum ex Paulo de Castro, & Guido Papae, quoniam quando eorum assertio, & doctrina procederet absolute, & sine limitatione, & scrupulo de quo per Lancelotum Robertum in d. ir. de attent. 2. part. c. 12. limit. 50. n. 66. cum sequentibus...

Nec obstat tertium, & ultimum d.l. quod si nolit, ver- sic. illud plene, ff. de adilit. edict. l. non omnes, §. fin. ff. de re milit. 1. & Tiraquell. de retract. conven. ad fin. tit. ul. a. n. 42. quibus dicitur aliud esse promissionem de vendendo, aliud ipsam venditionem, quia ipsa venditio obligat de presenti, & promissio de vendendo obligat de futuro, hoc est, ad compellendum obligatum ad venditionem sibi faciendam, ut late ipse Tiraquell. ibi, num. 24. post alios;

alios: quia responderetur, quod non, propterea unaque que est diversa in se ipsa respectu illius effectus quem de jure operatur, ac ideo executio ipsius obligationis de vendendo, non est aliud, quod ipsa promissio, quia executio est pars dispositionis principalis, quae illi inhaeret, secundum ea quae exactius diximus infra, 4. part. cap. 1. post princ. ubi aliqua (quae, & utilia, & necessaria sunt) adduxi ad hujus capituli materiam, & ideo aliud est executio, effectus, seu complementum unius contractus sui ipsius & respectu ejusdem: aliud verò ipse contractus respectu alterius diversi, quapropter à separatis non fit bona illatio.

CAPUT IV.

Quando, & quibus casibus judex Ecclesiasticus vim faciat, non deferens appellationi interpositae à carceratione, seu detentatione, ut qualis ea injusta sit, intelligatur: & quid ab ejus relaxatione.

SUMMARIUM.

- 1 Carceris attributa. 2 Carcer est inventus ad custodiam, ut delicta non manent impunira. 3 A carceratione justa appellationi non deferentem vim non facere, decernit Senatus. 4 A carceratione injusta, & minus legitime facta appellationi deferendum, decernit Senatus. 5 Carcerationis gravamen continet damnum irreparabile per diffinitivam. 6 A carceratione injusta licet appellare interim reo manente in carceribus judicis à quo, donec superior aliud censcat, ibid. 7 Carceratio ex quot causis injusta dicitur. 8 Carceratio injusta est facta per judicem incompetentem, aut alias jurisdictione carentem. 9 10 11 Carceratio ab incompetenti facte ad effectum remittendi suo judici non tamen cognoscendi, justa dicitur. 12 Carcerare potest judex incompetens ad effectum remittendi, etiam si non sit periculum in mora. 13 Carcerare potest secularis judex clericum repertum in flagranti, vll in causa proxima ad delinquendum, & remittendum suo judici. 14 Capi potest miles a judice ordinario ad effectum remittendi. 15 Vicarius foraneus non est ordinarius, sed delegatus. 16 Vicario generali quando censcantur commissa causa criminales, & alie requirentes, speciale mandatum. 17 Vicarius foraneus licet de causis criminalibus non cognoscat, tamen potest carcerare adhibita informatione ad effectum remittendi. 18 A vicario foraneo carcerante clericum, ut remittat appellationi emissa, Senatus vel non fieri, vel remittendo non haze fuerca, &c. decernit. 19 A carceratione facta per delegatum appellationi deferendum, declaratur. 20 Carcere potest delegatus, quando de fuga timetur. 21 Carceratio per judicem non habentem merum imperium dicitur injusta. 22 Carceratio est meri imperii, quo caret delegatus etiam post litem contestatam. 23 Delegatus potest Princeps causas meri, & mixti imperii. 24 Imperii meri quot sint genera, & qua delegabilia. 25 Coeritionem modicam quilibet delegatus, vel ordinarius recipit. 26 Delegatoria sunt que competunt jure magistratus de

- 27 Cause meri, & mixti imperii de jure canonico delegari possunt, etiam per inferiorem à Papa. 28 29 30 Carcerare non potest delegatus de jure civili cum limitationibus, secus de jure canonico. 31 Delegatus in civilibus an possit testem vacillantem torqueri. 32 33 Et an tunc illum capere possit. 34 Carceratio dicitur injusta facta à privato. 35 Et quando quis incidat in penam privati carceris, remissive. 36 37 Carceratio dicitur injusta à judice Ecclesiastico laici sine brachio seculari, etiam in causis, quibus de illo potest cognoscere. 38 Judex Ecclesiasticus licet in spiritualibus habeat in laicos jurisdictionem, intelligatur quoad excommunicationem, & remedia Ecclesiastica, non carcerem, nisi invocato auxilio. 39 Carceratio in laicos per Ecclesiasticum absque auxilio dicitur injusta, & nulla, & recursus ad Regem legitimus. 40 41 Et quibus remediis, ibid. 42 Carceratio dicitur injusta facta per judicem habentem jurisdictionem super qualitate, de qua tamen non constat. 43 44 Qualitas, qua defert jurisdictionem, ante omnia discuti, & probari debet. 45 Jurisdictionis exercitium, ut attribuitur satis est qualitate in libello deducere, licet de ea queat dubitari. 46 Qualitas tamen illa si à principio negetur, debet constare summarie, plene tamen. 47 Concubinam clericus ut capiat Ecclesiasticus, si sit uxorata, debet esse concubinatus notorius. 48 Judex secularis ut de concubinatu cognoscat, debet esse notorius. 49 Carcerari non potest habens saluum conductum à Principe. 50 51 Salvus conductus in epistola Principis habet vim legis. 52 Captus sub salvo conducto ita debet in pristinum relaxari, ut amplius capi non possit. 53 Captus in Ecclesia ita debet relaxari, ut iterum capi non possit. 54 Relaxare obligatus debet captum ponere extra suum territorium in loco quo capi non possit. 55 Et ut difficilis sit ejus persecutio. 56 58 Salvus conductus infringitur per novum delictum, & etiam, respectu antiqui. 57 Princeps satis offenditur per delictum. 59 Clericus incarcerari non potest pro debito civili. 60 Secundum magis, & probabiliorum communem. 61 Clerici non conveniuntur, ultra quam facere possit. 62 Clericus pauper nec carceratur, nec bonis cedere cogitur sed cautionem juratoriam praestat. 63 Fructus beneficii sequestrantur ob debitum clericus, ut satisfiant creditores ad congrua praestanda clerico. 64 Ludovici Gomezi opinio reprobat. 65 Clericus obligatus in forma Camerae, an possit licite pro debito incarcerari. 66 Clericus ut gaudeat privilegio C. Odoardus, debet esse in sacris, aut altari, seu ministerio Ecclesiae deservies. 67 Clericus pro debito ante ordinum susceptionem an possit carcerari. 68 Clericus etiam in sacris pro debito potest capi, si subsit fuga suspicio, & exportat res suas. 69 Clericus ut reddat depositum potest incarcerari. 70 Clericus justè capitur pro debito ex delicto etiam civiliter tractato. 71 Clericum conductorem Regii vectigalis posse carcerari, & in carcere seculari. 72 Monachus pro debito civili capi non potest.